ЛОЗА & ВИНО

ИЗДАНИЕ НА СДРУЖЕНИЕ "ЛОЗА И ВИНО" • БРОЙ 2/2025

НАУЧНИ ПОСТИЖЕНИЯ

- Влияние на зелените резитбени операции, прореждане на гроздове и листа върху количеството и качеството на грозде и вино от сортовете Каберне фран и Сира в района на Стара Загора

МЛАДИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ

- Лозаро-винарството – професия с бъдеще

СВЕТОВНИ КОНКУРСИ

- 20 български вина отличени на Sauvignon Selection by CMB 2025 в Бургас

ЕНОЛОГ НА ГОДИНАТА 2024

- Инж. Капка Георгиева

ЛОЗАРСТВО

- Райониране и микрорайониране на лозарството в България

20 БЪЛГАРСКИ ВИНА ОТЛИЧЕНИ НА SAUVIGNON SELECTION - CONCOURS MONDIAL DE BRUXELLES 2025 В БУРГАС

За трети път България беше домакин на Concours Mondial de Bruxelles. През 2016 и 2017 година конкурсът се проведе в Пловдив, а тази година Бургас имаше високата чест да бъде домакин на сесията на Sauvignon Selection.

От 11 до 14 април Совиньон блан беше в центъра на културния календар на Бургас. 60 експерти от 26 страни дегустираха над 1000 проби от над 60 страни. Българските специалисти бяха 10 – еножурналисти, сомелиери, търговци.

„Българските производители показаха, че продукцията им е конкурентна на световните лидери в производството на Совиньон - Франция, Австрия, Южна Африка и Нова Зеландия. От общо 56 български вина, участвали в състезанието, са наградени 20 и то от различни региони на страната. Това показва голямата перспектива пред производството в България на този набиращ скорост по продажби сорт в световен мащаб. 20 медала са изключително добър резултат, особено като се има предвид строгостта на конкурса СМВ“, каза Меглена Михова, официален посланик на СМВ за България.

Concours Mondial de Bruxelles може би е един от най-старите конкурси за вино и спиртни напитки в света и единственият пътуващ – всяка година се провежда в различни райони на света – производители на вино и високоалкохолни напитки. От няколко години организаторите разделиха продуктите в няколко сесии с цел достигане на по-високо професионално оценяване от страна на журито. Днес в рамките на Concours Mondial de Bruxelles отделно работят следните сесии: Sauvignon Selection, Rosé Wines Session, Sweet and Fortified Wines Session, Red and White Wines Session.

Историята показва, че България участва в този конкурс от самото му създаване преди 32 години и

Меглена Михова и Кристоф Сепулведа - фирма „Пробежекс“

завоювала медали. През последните 10 години вече по традиция 40% от участващите български вина печелят отличия, което е доказателство за високото качество, което постигат нашите специалисти. И сега не нарушихме тази традиция – 3 златни и 17 сребърни медала на Sauvignon Selection by Concours Mondial de Bruxelles.

„*Домакинството на такива събития безспорно е от голямо значение за страната ни*, споделиха Меглена Михова и Кристоф Сепулведа – фирма „Пробежекс“, посланици на конкурса за България и съорганизатори. "*16-ото издание на Sauvignon Selection by Concours Mondial de Bruxelles бе открито от министъра на туризма Мирослав Боршош. И Община Бургас, и Министерството на туризма, и Министерството на земеделието подкрепиха това домакинство. Това означава, че държавата стои зад бранша, което е много добър знак за търговците“*.

Продължава на стр. 8

Лоза и Вино

Каталожен номер на Български пощи 1437

Брой 2/2025

ИЗДАНИЕ НА СДРУЖЕНИЕ “ЛОЗА И ВИНО”

“ЛОЗА И ВИНО” е последовател на традициите на сп. “Лозарство и винарство” (1952 - 2019 г., издание на СПТВСН и НЛВК), сп. “Пепиниерист” (1911 г.), което от 1913 г. до 1949 г. излиза под името “Лозарски преглед”, като орган на Съюза на българските лозаро-винари.

Периодичност 4 броя годишно.

Редактор:
Маргарита Христова

Редакционен съвет на броя:

проф. дсн В. Ройчев,
проф. д-р К. Попов,
проф. д-р М. Иванов,
доц. д-р Б. Манджуков,
доц. д-р А. Иванов,
доц. д-р Здр. Наков,
доц. Т. Йончева, доц. В. Хайгъров
доц. д-р Й. Йорданов, д-р Св. Станева

ГОДИНА LXXIII (VII)
ISSN-2683-0248
lozaivino@abv.bg
www.lozaivino.org

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА
1000 София, ул. “Гурко 62-А”
Тел. 0878 777 189

СЪДЪРЖАНИЕ

CONCOURS MONDIAL DE BRUXELLES
20 български вина отличени на Sauvignon Selection - Concours Mondial de Bruxelles 2025 в Бургас — **1**

РАСТИТЕЛНА ЗАЩИТА ОТ БАСФ
Качествената растителна защита – ключ към качествената реколта — **4**

НАУЧНИ ПОСТИЖЕНИЯ
Влияние на зелените резитбени операции, прореждане на гроздове и листа върху количеството и качеството на грозде и вино от сортовете Каберне фран и Сира в района на Стара Загора. Защита на ас. Ферихан Адемова Емурлова, катедра "Растениевъдство", Аграрен факултет на Тракийски университет — **6**

ЛОЗАРСТВО - СОРТОВЕ
Совиньон блан в България — **9**

ЛОЗАРСТВО - РАЙОНИРАНЕ
Районiране и микрорайониране (зониране) на лозарството в България, В. Ройчев — **13**

ЛОЗАРСТВО
Големият спор в лозарството за афинитета на сорт Мавруд към разпространените у нас подложки продължава, В. Ройчев — **22**

ИСТОРИЯ
Лозарство и винарство в България — **24**

МНЕНИЕТО НА ЕКСПЕРТА
Автентичност на спиртните напитки, Н. Бакалов — **26**

ВИНАРИЯ
30 години златни ритони на ВИНАРИЯ — **27**

МЛАДИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ
Лозаро-винарството – професия с бъдеще, М. Христова — **30**

ЕНОЛОГ НА ГОДИНАТА 2024
Инж. Капка Георгиева - Енолог на годината 2024 — **32**
Номинираните енолози за приза "Енолог на годината"
Млад енолог на 2024 година

Уникредит Булбанк
IBAN: BG19UNCR70001523883696, BIC: UNCRBGSF
Позоваването на сп. “Лоза и вино” е задължително.
Предпечат: “Лоза и вино”. Печат: Агенция “Дейта”.

CONTENTS

CONCOURS MONDIAL DE BRUXELLES
20 Bulgarian wines were distinguished at the Sauvignon Selection - Concours Mondial de Bruxelles 2025 in Burgas — **1**

PLANT PROTECTION AGAINST BASF
Quality plant protection is the key to quality vintage — **4**

SCIENTIFIC ACHIEVEMENTS
The influence on the green cuttings, thinning on the grapes and leaves on the grapes, quantity and quality on the grapes and wine from Cabernet Franc and Syrah varieties in the region of Stara Zagora, F. Emurlova, Department of Plant Science, Agrarian Faculty at Trakya University — **6**

VITICULTURE
Sauvignon Blanc in Bulgaria — **9**

Regions and microregions on the Viticulture in Bulgaria, V. Roychev — **13**

Mavrud variety affinity for the rootstocs in Bulgaria, V. Roychev — **22**

HISTORY
Viticulture and winemaking in Bulgaria — **25**

EXPERT’S OPINION
Authenticity of alcohol drinks, N. Bakalov

VINARIA
30 years GOLDEN RHYTON at VINARIA — **28**

YOUNG SPECIALISTS
Viticulture and Enology is a profession with a future, M. Hristova — **30**

ENOLOGIST of 2024
Eng. Kapka Georgieva - Enologist of 2024
Nominations for Enologist of 2024 prize — **32**
Young Enologist for 2024

TECHNO-PLAST Ltd.

КАЧЕСТВЕНАТА РАСТИТЕЛНА ЗАЩИТА – КЛЮЧ КЪМ КАЧЕСТВЕНАТА РЕКОЛТА

Лозарството в България съчетава дълголетна традиция и все по-високи очаквания за качество и устойчиво производство. За да бъде една лозова реколта успешна, не е достатъчно само добра агротехника и сортов състав – необходимо е и високо ниво на растителна защита, съобразено с климатичните промени, реалните рискове и съвременните предизвикателства. Сред най-разпространените и опасни болести се открояват оидиум (Unicula necator), **обикновената мана** (Plasmopara viticola) и **черното гниене** (Guignardia bidwellii). Тези патогени не само намаляват добивите и влошават качеството на гроздето, но могат и напълно да компрометират реколтата при неблагоприятни условия и неадаптирана растителна защита.

Благодарение на задълбочените научни изследвания и технологични иновации, **БАСФ** предоставя на лозарите високоефективни продукти с модерни формулации, които съчетават дълготрайна защита, селективност и устойчивост спрямо климатични предизвикателства и резистентност на патогените.

От тази година към портфолиото на **БАСФ** се добавя продуктът **Енервин®Про** – първият и единствен фунгицид, регистриран в гъвкави дози на приложение срещу обикновена мана. Двете му активни вещества осигурят контактно и системно действие. Благодарение на калиевите фосфонати (KHP) притежава уникално разпределение в растението както във вътрешността, така и по повърхността на зелените части на растенията. Придвижва се както към върхните, така и към основата на растителните части, а чрез комбинацията с **Инишиум®** и подобрители във формулацията предпазва чепките и във вътрешността им (между зърната).

Енервин®Про задейства и защитните механизми в растението, като предизвиква синтез на различни метаболити, които повишават имунитета на растенията. Отговаря на вторичните стандарти въведени от хранителните вериги.

Перфектно се комбинира с **Ревиона®,** тъй

като и при двата продукта дозата се изчислява по метода LWA (leaf wall area), или т.нар площ вертикална листна маса. LWA осигурява по-прецизно дозиране на продуктите за растителна защита във вертикално растящи култури. Благодарение на тези изчисления получавате правилната доза продукти в различните моменти от вегетацията на културите.

Ревиона® съдържа **Ревизол®** – последното регистрирано активно вещество от групата на триазолите. Категорично контролира оидиум и черно кафяво гниене дори при резистентни форми. Изключително стабилна при променливи атмосферни условия и температури дори над 25°C! Иновация, която издигна растителната защита на друго ниво.

Сред утвърдените решения на компанията се откроява топ комбинацията **Делан®Про** и **Серкадис.** Благодарение на комбинираното (контактното и системно) действие **Делан®Про** осигурява блокиране на вече образувалите се спори и насищане на растителната тъкан, което подпомага със защита и от вътрешността на листа срещу мана и черно гниене.

Кристалната структура на **Серкадис®** му дава безброй предимства. След преваляване част от активното вещество започва да се отдава отново, което гарантира дълготрайна защита. Притежава стопиращо, системно и лечебно действие срещу оидиум.

И не на последно място – **Вивандо®.** фунгицид с уникален механизъм на действие. Една част от активното вещество на се придвижва акропетално (към върха и краищата на листата), а другата част - дифузиона газова фаза. Ниската му степен на изпарение допринася за дълготрайната защита на растенията. **Вивандо®** е идеален инструмент за контрол на резистентността срещу брашнестата мана.

С визия, насочена към устойчиво земеделие и иновации, БАСФ продължава да инвестира в разработката на интелигентни решения за растителна защита, които отговарят на реалните нужди на земеделците и променящия се климат. С иновативни формулации и ясна визия за бъдещето, тя подпомага лозарите в справянето с основните болести по лозата, като същевременно насърчава отговорното използване на ресурсите.

Чрез своите продукти и партньорства, **БАСФ** демонстрира ангажимент към качествено производство, опазване на околната среда и стабилно бъдеще за българското лозарство.

От екипа на БАСФ

30 ГОДИНИ ЗЛАТНИ РИТОНИ НА ВИНАРИЯ

Вече отшумя еуфорията от награди, отличия и титли, раздадени на Винария 2025.

В тази емоционална обстановка забравихме да отбележим една значима годишнина - За първи път през 1995 година бяха раздадени наградите "Златен ритон" на "Винария". Това беше съвместна идея на Сдружението на производителите и търговците на вина и спиртни напитки и Международния панаир - Пловдив. Убедени сме в значението на тази голяма награда в продажбите на вината.

ЗЛАТНИТЕ РИТОНИ 2025

„Шато Бошнаков“ – „Lakeside“ – Совиньон блан (2024). Наградата бе връчена на производствения директор инж. Мария Дънкова от заместник-министъра на земеделието и храните д-р Лозана Василева.

„Типченица“ – „Tochka Rose“ – Рубин (2024). Призът получиха представители на винарната от изпълнителния директор на ИАЛВ инж. Красимир Коев и областния управител на Пловдив проф. Христина Янчева.

ВИ „Вила Юстина“ – Monogram – Шардоне (2022). Отличието бе връчено на инж. Костадинка Рахова от ректора на УХТ проф. Галин Иванов.

ВИ „Чукара“ – Сокай – Мерло & Каберне Совиньон (2019). Наградата прие енологът Боян Братоев от доц. Иван Соколов и проф. Пламен Моллов.

Повече от 70% от отличените вина бяха отлежали. Сред златните медалисти са имена като „Сарандиев“, „Ноя“, „Стефан Пирев Уайнс“, „Лозето Естейт“, „Рокс Уайнъри“ и „Типченица“. При спиртните напитки „Дринк Импорт“ и „Винпром Троян“ впечатлиха с множество златни медали за ракии и водки.

Съюзът на енолозите продължава да подкрепя местните сортове, като специални награди получиха вина от Керацуда („Михови естейт“), Димят („Росалеа“), Врачански мискет („Врачанска теменуга“), Гъмза (ВИ „Ново село“) и Рубин („Ялово“). Международно признание получи и италианският „Caruso e Minini“ за сорта Catarratto, Tassari bianco, връчен на сомелиера Маурицио Феррери.

За втора поредна година УХТ връчи почетния „Академичен ритон“ на проф. Марин Маринов за над 40-годишния му принос към винарската наука и образование. „Той е сред най-ярките преподаватели, които са оставили следа в развитието на българската енология“, изтъкна ректорът проф. д-р инж. Галин Иванов.

ЗЛАТНИ МЕДАЛИ ВИНА			
ВИ Сарандиев	**TEAR**	Шардоне	2024
ВИ Сарандиев	**TEAR**	Врачански мискет	2024
ВИ Оряховица	**Gaetan**	Совиньон блан	2024
Вила Юстина	**Гевюрцтраминер**		2024
НОЯ	**Тамянка**		2024
НОЯ	**Розе**	Марселан	2024
Типченица	**Tochka Cuvee**	Совиньон блан; Вионие	2024
Типченица	**Oak Barrel**	Рубин, Каберне совиньон	2022
ВИ Джемперлиев	**Розе**	Сира, Каберне фран и Мавруд	2024
Suvla	**Reserve**	Roussanne/Marsanne	2023
Suvla	**Reserve**	Merlot	2021
Suvla	**Reserve**	Cabernet sauvignon	2020
Стефан Пирев уайнс	**Eager**	Шардоне	2023
Стефан Пирев уайнс	**Eager Розе**	Гренаш	2023
Betterhalf	**Dalakov**	Коломбар	2023
Caruso e Minini	**Bibbo**	Zibibbo	2024
Винарна "3 Hills"	**Совиньон блан**		2023
ШаТони	**Врачански мискет**		2023
Lege Artis	**Розе**	Каб. Совиньон и Каб. Фран	2023
Лозето естейт	**Brave**	Сира и Мерло	2022
Лозето естейт	**Brave**	Каберне сов. и Каберне фран	2022
ВИ Ново село	**Barrel**	Гъмза	2021
Тера Дивайн	**Тракиец**	Мавруд	2021
Рокс уайнъри	**Сира**		2021
Рокс уайнъри	**SM**	Сира и Марселан	2021
Шато Копса	**8th**	Мерло и Каберне сов.	2020

„Конкурсът набира скорост и броят на участниците расте, което е атестат за високото качество на представените вина. Заедно с УХТ и Международен панаир Пловдив ще продължим да развиваме този форум, който става все по-значим за винения бранш“.

Инж. Станимир Стоянов

Председател на Съюза на енолозите

СРЕБЪРНИ МЕДАЛИ ВИНА

Едоардо Миролио	**ЕМ**	**Шардоне**	2024
Едоардо Миролио	**ЕМ БРУТ Блан де Блан**	**Шардоне**	2020
Шато Копса	**Совиньон блан**		2024
Вила Басареа		Тамянка	2024
Вила басареа	**Карменер, Каб. фран, Каб. совиньон, Сира и Малбек**		2022
Вила Юстина	**"Блан"**	Шардоне, Совиньон блан и Димят	2024
НОЯ	**Розе**	Каберне фран	2024
НОЯ	**Мерло**		2024
НОЯ	**Бял пелин**		
Чукара	**Сокай**	Каберне совиньон	2024
Сарандиев	**TEAR**	Мерло, Марселан	2024
Джемперлиев	**Мерло**		2024
Стефан Пирев уайнс	**Eager**	Совиньон блан	2023
ШаТони	**Тамянка**		2023
ШаТони	**Барел**	Мерло	2021
Betterhalf	**Розе**	Мавруд, Небиоло и Сира	2023
Росалеа	**Розе**	Каб. фран, Каб. Совиньон, Сира и Рубин	2023
Шато Бошнаков	**Sea whisper**	Пино ноар	2023
Шато Бошнаков	**Wave**	Рубин	2023
Рокс уайнъри	**Марселан**		2022
Suvla	**Reserve**	Syrah	2022
Агрофитнес	**Рубин**		2021
Дивес	**Barrique Limited edition**	Мерло и Каберне Совиньон	2021
Ямантиеви	**Резерва Ивайловград**	Каберне Совиньон и Мерло	2021
Виа Винеро	**Кастелум**	Каберне Совиньон	2018

С тържествена Дионисиева клетва, създадена от доц. Богдан Манджуков" в редиците на винените професионалисти се присъединиха девет млади енолози от специалността „Технология на виното и пивото“ в УХТ. „Сигурен съм, че сред вас са бъдещите носители на това отличие“, обърна се към тях инж. Стоянов.

ЗЛАТНИ МЕДАЛИ ВИСОКАЛКОХОНИ НАПИТКИ		
Винпром Троян	Селекция	Дюлева ракия
Винпром Троян	Троянска сливова стара	Сливова ракия
Винпром Троян	Троянска сливова 25год.	Сливова ракия
Дринк Импорт	Жълта Дюля	Дюлева ракия
Дринк Импорт	Слива десетка	Сливова ракия
Дринк импорт	Пшеничний край	Водка
Дринк импорт	Ципуро	с анасон
Хинапска	ликьор "Хинапска"	

СРЕБЪРНИ МЕДАЛИ ВИСОКАЛКОХОНИ НАПИТКИ		
Дринк импорт	Прайм	Водка
Винпром Велико Търново	Старопрестолна	Мента

ВИНАРИЯ 2025 затвърди позицията си на ключов форум за винената индустрия, а наградите „Енолог на годината“ и „Млад енолог“ подчертаха значението на професионализма и новите таланти. Инж. Капка Георгиева и Михаил-Константин Лазаров са символ на настоящето и бъдещето на българската енология, докато „Златен ритон“ продължава да утвърждава страната ни на световната винена сцена

ЛОЗАРО-ВИНАРСТВОТО – ПРОФЕСИЯ С БЪДЕЩЕ

През последните 20-30 години професионалните училища, т.нар. техникуми, „умираха“ бавно и мъчително. Закривани едно след друго сякаш по специално направена програма, преструктурирани, преформатирани, днес малко от тях останаха живи и са под формата на професионални гимназии, които имат остър недостиг на преподаватели по професиите. Някои коренчета може да се намерят и в отделни паралелки на Средните училища, в които самоотвержени борци като агрономът на Северозапада Краси, успяват да предадат на малкото желаещи тайните на професията лозаро-винар.

За Красимира Владимирова и нейните колеги, за учениците им, които овладяват професията „Лозаро-винар“ сме разказвали на страниците на нашето списание. Но те непрекъснато ни изненадват и дават поводи да пишем за тях. Този път събитията бяха 2 – Седмица на професионалните дейности в СУ „Христо Ботев“ в с. Арчар, обл. Видин и участие в националното състезание „Млад фермер“.

В Седмицата на професионалните дейности, единадесетокласниците са домакини на 8, 9 и 10 клас в рамките на 3 учебни часа. Те демонстрираха своите умения да демонстрират наученото в практиката. Темата беше: "Определяне на потенциална и действителна родовитост на "зимни очи" при лози под микроскоп бинокуляр".

Тази година учениците от паралелката с изучаване на лозаро-винарство за първи път се включиха в националното състезание „Млад фермер“. То протича в 3 кръга – училищен, регионален и национален.

Отборът на СУ "Христо Ботев" на състезанието "Млад фермер"

НОМИНИРАНИТЕ ЕНОЛОЗИ ЗА ПРИЗА "ЕНОЛОГ НА ГОДИНАТА"

Инж. Ангел Кузманов е роден в Пловдив, винар с близо 30 години стаж, ккто в търговията така и в производството на вино. Последните близо 20 години той и съпругата му Мадлена са главните енолози на "Шато Копса" - една от избите-еталон за качество и финес в българското винарство.

Инж. Мария Стоева е завършила образованието си във Франция и притежава френска национална диплома за магистър-енолог. През последните близо 10 години името й се свърз с ВИ „Братанов“. Произведените от нея вина често оглавяваха някои от най-престижните класации в България.

Инж. Петър Илиев завършва образованието си и работи в няколко изби, където постепенно се изгражда като специалист. От 2012 г. той е главен технолог и производствен директор на ВИ „Фоур Френдс“. Високият му професионализъм вече повече от 10 години се демострира в произведените от него.

МЛАД ЕНОЛОГ НА 2024 ГОДИНА

ИНЖ. КАПКА ГЕОРГИЕВА ЕНОЛОГ НА ГОДИНАТА 2024

На тържествената церемония на 19 февруари 2025 г. в Конгресния център на Международен панаир Пловдив инж. Капка Георгиева беше удостоена с титлата „Енолог на годината 2024“. Нейната работа е пример за майсторство и отдаденост на винарската традиция.

През последните повече 20 години тя е главен технолог на "Домейн Бойар" и изба "Кортен". Тя е едно от най-ярките имена в съвременното ни винарство.

На церемонията бе отличен и младият енолог Михаил-Константин Лазаров с наградата „Млад енолог“ за 2024 г., отбелязвайки началото на обещаваща кариера.

The International Mavrud Day is an initiative of the Bulgarian Association of Wine Professionals and will be held under the patronage of:

The Mayor of Sofia Municipality

The Mayor of Plovdiv Municipality

The Minister of Tourism

Wine
AND SPIRITS FEST BURGAS

ФЕСТИВАЛ НА ВИНОТО

БУРГАС

25-27 ЮЛИ 2025

МЕЖДУНАРОДЕН КОНГРЕСЕН ЦЕНТЪР
МОРСКА ГАРА БУРГАС

16:00 - 22:00 ч.